

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Romanum Pontificem à nemine judicandum professus est Carolus M. & ceteri Galli in Synodo Romana. Purgatio Leonis Papæ, & Paschalis

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

in conventu furtivo & clandestino aliquot Episcoporum Nicææ habito, ut docet Libellus Theodori Diaconi Alexandrini, Act. III. Concilij Chalcedonensis. Ex eo Pelagius I. Childeberto Regi scriptis anno D L V I I adversum esse ecclesiasticæ legi quod ipse jusserat, ut Sapaudus Arelatenus Episcopus, cuius Ecclesia in Gallicanis regionibus primatus privilegio & sedis apostolice vicibus decoratur, ad petitionem Episcopi ab ipso ordinati in judicium sequentis civitatis Episcopi judicandus occurseret.

I V. Ex eo colligere possumus, secundum veteris disciplinae ordinem Romanam sedem, quæ major est & prima, à ceteris Episcopis judicari non posse. Vnde fluxit decantatum illud verbum, quod extat in Actis Sinuessianæ Synodi in causa Marcellini Pontificis coactæ anno C C C I I I. Prima sedes non judicabitur à quoquam. Scio quidem à viris eruditis hæc Acta revocari in dubium, quasi à Donatistis conficta. Sed fatendum est, antiquitatem quandam redolere, licet quanplurimis mendis scauteant. Pronuntiatum istud, primam sedem à nemine judicari, repetitum est in Synodo Romana sub Silvestro, canone ultimo; cum illa adjectione, ut neque ab Augusto, neque ab omni Clero, neque à Regibus, neque à populo judicetur. Sed viri emunctioris judicij hunc factum ut adulterinum damnant, & inter ceteras Isidori Mercatoris quisquiliis reponunt. Moverant bilem Hinmaro canoness istius Romanae synodi sub Silvestro, adeo ut nullam illis fidem in judiciis haberet, quia scilicet omnes ferè istiusmodi definitiones antiquis canonibus repugnant.

Prætermitto discussionem ceterorum articulorum, dum mihi veniam lectoris liceat canonem ultimum dispungere. Scilicet habriolos esse oportuit Episcopos, qui non solum ab Augustorum Consistorio, qui Romæ, tempore Silvestri, imperabant, sed à Regum judiciis Romanum Pontificem immunem esse decreverunt, cum Reges Romanum non tenuerint, nisi ducenti ferè post hac annis elapsi, imò vero in contrarium Silvester ipse exemplo suo statuerit.

V. Etenim, ut loquitur Romanum Concilium in epistola ad Gratianum, Silvester Papa à sacrilegii accusatus, apud parentem vestrum Constantinum causam propriam prosecutus est. Occasio hujus epistola scribenda inde orta est, quod Vrbinus toties à Principibus & à Damaso Pontifice damnatus, dolos composuerat, quibus sancti Pontificis caput petebatur; adeo ut accusatores subornaret, qui crimina Damaso intenderent, ea fraude videlicet, ut dum causam dicit qui in

omnes judge fuerat constitutus, nemo esset quæ de lapsis vel de factis posset episcopatus invaseribus indicare. Iudicio Imperatoris probata quidem innocentia Damasi; sed post sententiam, à Principe flagitandum putavit Concilium, ut Damasus, qui ceteris Episcopis cùm esset æqualis munere, prærogativâ tamen apostolicæ sedis excellebat, non esset iis inferior qui judiciis publicis beneficio legis à Gratiano late non erant subjecti. Perunt ergo, ut causa Damasi, si quæ inciderit, in Concilio judicetur, quemadmodum in ceterorum Episcoporum caussis fieri solebat; aut saltem in Consistorio Principis caussam suam defendat, non apud magistratus. Ad quæstionem quam discutio valde confert ut severius examinentur verba hujus epistolæ: quæ ita castigata sunt, ut nihil de dignitate Pontificis Romani remittant, licet ad rationes temporum sint accommodata. Cognitionem illam Principibus à Damaso arrogari, Damasum severioribus Episcoporum judiciis se ipsum dedere pronuntiant, non autem cognitionem illam in arbitrio Principis aut Episcoporum esse positam; ita ut privilegium illud primæ sedis in mente habuisse patres illos non absurdum mihi videatur. Severioribus se dedit ipse judicis Sacerdotum, inquiunt illi. Subiungunt vero: Accipite aliud quoque, quod vir sanctus vestre magis conferre pietati quam sibi prestare desiderat, nec derogare cuiquam, sed Principibus adrogare. Quoniam non novum aliquid petit, sed sequitur exempla majorum, ut Episcopus Romanus, si Concilio ejus causa non creditur, apud Consilium se Imperiale defendat.

V. I. In causa Symmachii quanta fuerit Gallicana Ecclesiæ pietas, docuit Avitus, cùm majorem & eminentiorem Pontificem ab inferioribus judicari non posse contenderet. Iisdem vestigiis hæserunt Episcopi & Proceres Francorum, unà cum Romanis, in causa Leonis III. qui variorum criminum accusatione petebatur. Etenim cùm frequentes adessent in Concilio Romano, presente ipso Carolo Francorum Rege, in has voces eruperunt, quas retulit Anastasius: *Nos sedem Apostolorum, quæ est caput omnium Dei Ecclesiarum, judicare non audemus. Nam & ab ipsa nos omnes & ab ejus Vicario judicamur. ipsa autem à nemine judicatur; quemadmodum antiquitus mos fuit. Sed sicut ipsa Summus Pontifex censuerit, canonice obediemus.* Leo tamen Pontifex, nulla suspicio penes Ecclesiam reliqua esset, et si nemo accusationem illatam peragere velleret, adhibitis Evangelii & aliquot testibus sue fama ad stipulatoribus, ambonem ascendens, obje-

Anastasius in via
Leonis III. ad
800.

cet

*Epistola Romani
Concilij ad Gra-
tianum, edita à R. P.
Sim. in Appendix
Cod. Theodos.*

*A. III. Cone-
Chalc. dñi dñs
dñs x. x. dñs
dñs. dñs x. x.
dñs. dñs x. x.*

*Synodus Romana
sub Silvestro can-
ulta.*

*Hincmarus ep. 7.
exp. 21. & seqq.
edit. Mos. Qua-
rianus quæ in au-
toritate proferunt
sanctum Silve-
strum Papam de-
crevisse talia que
Catholica Ecclesia
inter synodalia
decreta non con-
putat.*

& Imperij Lib. I. Cap. XI.

41

ta crimina jurejurando levavit; ut testan-
tur Anastasius & Eginhardus in Annalibus.
Vnde profectum est ut purgatio illa, qua
suspecti Presbyteri, adhibito sacramento
tam suo quām quinque vel septem emenda-
tæ vitæ hominum ex eadem aut vicina ple-
be petitorum, se purgatos populo compro-
babant, *exemplo Leonis Pape facta* dicere-
tur, ut docent Capitularia. Hanc purgan-
di sese rationem fecutus est Paschalis I. ut
suspicionem cädis in Theodoro Primicerio
& Leone Nomenclatore patrata dilueret.
Etenim præsentibus Ludovici Pij Legatis,
sæ ab hujus facti communione cum magno
Episcoporum numero jurejurando purgavit, ut
loquitur Eginhardus.

plinæ restorationem respicerent, adhæsiſſe, à communione tamen Eugenij nunquam recessiſſe, neque recedere velle. Et ne præ-
fracta responsione Patres Basileenses lædere videretur, eam lenitate verborum mitigavit; Nempe apud viros graves dubitari, num illa depositio, & subsequens electio, sint rite, iuſte, canonice, & legitime celebrate. & an Congregatio Basileensis tunc ſufficienter repreſenta-
verit Eccleſiam Vniverſalem ad tam arduos actus exequendos. Ideo Rex, quia non eſt ſufficienter informatus ſuper prediçtis, perſeverat & manet in obedientiis Domini Eugenij, in qua nunc ſtar. Vbi autem debito informatus fuerit de veritate cauſe iſtius per Occumenicū Concilium, aut aliud generale, ſeu etiam per Congregationem Eccleſiae Gallicanæ melius & extenſius convo-
cande cum Ducib⁹, Baronib⁹, aut Confede-
ratis suis, aut in Conventione Principum Christianorum; tunc veritate comperta & diſ-
cuſſa, ſtabit cum ea, & adhæribit veritati ca-
tholice. Eugenij communione retainent Galli, etſi Concilium Basileense aliter ſta-
tuuiſſet: cuius decretum, quod ad depositionem attinet, diſcussione in aliud tem-
pus dilata prudenter eludunt. Extant apud Collectorē Libertatum Eccleſiae Gallica-
næ rerum hac de re Biturigibus gestarum commentarij.

beat: adeo ut omnino cum Illustrissimo Baronio consentiam, Ioannis XII. exauditionem ab Ottone Imperatore & Synodo Romana tentatam anno D C C C L X I I I . (cujus Acta extant apud Luitprandum) nullius omnino fuisse momenti. Sanè in causa hæreses publicæ professæ, & schismatis, quin de Pontifice Romano judicium fieri possit, nullus unquam scriptor dubitavit: quamvis sententiam malint declarari dicí quam condemnatoriam, & in schismatis explicatione varia sint sententie.

XI. Etiam si judicium in Pontificem ferri non debeat, tamen ab Episcopis moneri potest, & illis satisfacere tenetur, à se malè conceptam suspicionem criminis amolendo; aut si facti reus teneatur, in meliorem frugem se recipiendo. In utrumque casum extant hinc Marcellini & Sixti, hinc Leonis & Paschalibus exempla. Imò verò & canon ipse Synodi Octave huic officio Pontifices Romanos adstringit; cuius verba profero ex versione Anastasij: *Si Synodus Universalis fuerit congregata, & facta fuerit etiam de sancta Romanorum Ecclesia quævis ambiguitas & controversia; oportet venerabiliter & cum convenienti reverentia de proposita questione sciendi, & solutionem accipere, aut proficere, aut profectum facere, non tamen audacter sententiam dicere contra Summos senioris Roma Pontifices.* Quam in rem multa verba facit Petrus Damiani in eo Tractatu quem de correctione Episcopi & Papa inscripsit circa annum M L X. ubi Petri exemplo rem conficit: *Si igitur iste, cum à discipulis culparetur, auctoritatem, quam in sancta soritis fuerat Ecclesia, voluisse obtendere, respondere potuerat, ut pastorem suum oves que sibi commisso fuerant reprehendere non auderent. Sed si in querela fidelium potestatis suæ titulum objecisset, doctor profecto mansuetudinis non fuisse. Non ergo eos privilegij sui auctoritate reprobavit; sed humili potius satisfactione placavit;* &

Tom. I, C. 10, B. 13.

Vide S. Gregorium lib. 9. ep. 39. ad Theotistam.

VIII. Sed illustriori testimonio probari non potest quæ sit Ecclesiæ Gallicanæ in hac questione sententia, quam judicio quo in comitiis Bituricensibus à Carolo VII. Rege Francorum latum est. Non repetam, quæ sunt omnibus notissimæ, inter Eugenium & Basileense Concilium contentiones: quæ adeo exarserunt, ut non solùm canones quidam ad disciplinam restaurandam ab illa Synodo decreti sint, sed ipse quoque Eugenius Concilij judicio discensus fuerit & exauctioratus, & in ejus locum Felix V. substitutus. Carolus Princeps gloriissimus ex sententia Ecclesiæ Gallicanæ, Synodi Basileensis decreta, Pragmatica constitutione edita, amplexus fuerat. Sed dum à Legatis, hinc Eugenij, illinc Concilij Basileensis, & Felicis, urgeretur, prudenter respondit, se quidem decretis, qua disciplinam